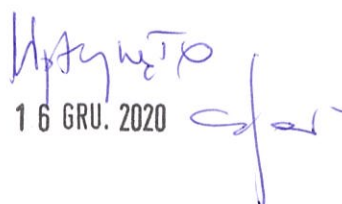

Prof. dr hab. Wiesław Babik
Instytut Studiów Informacyjnych
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie
Kraków, ul. S. Łojasiewicza 4
w.babik@uj.edu.pl, tel. kom. +48 601 964 175

16 GRU. 2020

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

mgr Edyty Kolodziejczyk pt. *Kultura korporacyjna w bibliotekach wyższych szkół technicznych w Polsce*. Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, 328s.

**Promotor rozprawy: dr hab. Zdzisław Gębołyś, prof. uczelni
Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy**

Przedmiotem rozprawy jest kultura korporacyjna. W literaturze przedmiotu istnieje wiele definicji kultury korporacyjnej. Przybierają one różny kształt w zależności od koncepcji, w jakiej są lokowane. W bibliotekarstwie i bibliotekoznawstwie stan badań w tym przedmiocie jest ubogi (s. 11), co potwierdzają dokonane przez Autorkę rozprawy wyniki głębokiej eksploracji piśmiennictwa krajowego i zagranicznego. Stąd zrodził się pomysł zajęcia się tym problemem w bibliotekarstwie polskim, z odniesieniem do bibliotek wyższych szkół technicznych. Autorka dysertacji podjęła się zadania opracowania stanu kultury korporacyjnej w tej grupie bibliotek, określenia perspektyw jej implementacji w polskim bibliotekarstwie oraz zbudowania modelu kultury korporacyjnej. Realizację tego zadania umożliwił poprawnie zdefiniowany cel rozprawy, którym było „[...] określenie elementów składowych kultury korporacyjnej i ich zbadanie w bibliotekach wyższych szkół technicznych w Polsce oraz przedstawienie modelu kultury korporacyjnej, właściwego dla tych bibliotek” (s. 12). W rozprawie wyznaczyła siedem szczegółowych celów badawczych prowadzących do zweryfikowania następującej hipotezy badawczej: „Korporacyjny model kultury wspiera proces zmian oraz kształtowanie pożądanych postaw i zachowań w bibliotece wyższej szkoły technicznej” (s. 13). Weryfikacji hipotezy głównej posłużyły trzy hipotezy pomocnicze. Badaniami zostało objętych łącznie 21 bibliotek wyższych szkół technicznych, których lista została sporządzona na podstawie aktualnego wykazu bibliotek znajdującego się na stronie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

1. Struktura rozprawy

Struktura rozprawy obejmuje kartę tytułową, spis treści, wstęp, cztery rozdziały, zakończenie, streszczenie w języku polskim i angielskim, wykaz skrótów, bibliografię, spisy tabel, rysunków oraz załącznik w postaci kwestionariusza ankiety.

Dysertacja składa się z dwóch części: teoretycznej i empirycznej. W części teoretycznej przedstawione zostały czynniki środowiskowe wpływające na potrzebę zmian kulturowych w bibliotekach (rozdział 1) oraz została zaprezentowana autorska definicja kultury korporacyjnej biblioteki (rozdział 2).

Część empiryczna obejmuje relację z badań własnych Autorki, przeprowadzonych za pomocą autorskiej ankiety, których wyniki pozwoliły zweryfikować postawioną hipotezę główną rozprawy i określić stan kultury korporacyjnej w bibliotekach wyższych szkół technicznych w Polsce (rozdział 3). Rozwiązanie postawionego w rozprawie problemu naukowego w postaci perspektyw implementacji kultury korporacyjnej w polskich bibliotekach dopełnił opracowany przez Autorkę model kultury korporacyjnej (rozdział 4).

2. Ocena rozprawy

Rozprawa mgr E. Kołodziejczyk miała na celu przeprowadzenie szczegółowych badań stanu kultury korporacyjnej w bibliotekach wyższych szkół technicznych i możliwości jej implementacji w tej grupie bibliotek. Postawiona w rozprawie hipoteza badawcza (oraz szczegółowe hipotezy badawcze) została uzasadniona w sposób przekonujący, poparty wynikami badań istniejącego stanu w tym zakresie. Dzięki temu rozprawa ma charakter teoretyczny, analityczny oraz syntetyczny na poziomie tworzenia odpowiedniego modelu. W tekście można znaleźć własne i oryginalne pomysły Autorki, o czym może świadczyć konstrukcja własnej definicji kultury korporacyjnej (rozdział 2).

Głównemu tekstowi rozprawy towarzyszy obszerna bibliografia zawierająca łącznie poprawnie zredagowane opisy 342 opracowań (w tym 3 opracowania Autorki), które są relewantne do podjętego tematu rozprawy i poruszonych w rozprawie problemów. Przegląd stanu badań i na jego podstawie wyciągnięte wnioski świadczą o dobrym rozeznaniu literaturowym w podjętym temacie, pokazują podstawowe problemy w tym obszarze badań a także wystarczająco uzasadniają podjęcie badań w tym zakresie.

Główny nurt rozprawy został umieszczony w bibliotekarstwie z mocnym wspomaganie się nurtami współczesnego zarządzania, w szczególności zarządzania zmianą. Autorka trafnie rozwiązała sformułowany na potrzeby rozprawy doktorskiej problem naukowy. Podejście badawcze zaproponowane i zrealizowane przez Autorkę może być stosowane również do innych typów bibliotek.

Tematyka zrealizowanej rozprawy jest ważna i aktualna. Autorka wykazała, że kultura korporacyjna stanowić może znaczący potencjał bibliotek wyższych szkół technicznych i

może inspirować i stymulować ich dalszy dynamiczny rozwój. Pozytywne odkrycie tego faktu dla polskiego bibliotekarstwa jest bezdyskusyjne.

Mgr E. Kołodziejczyk podjęła się opracowania trudnego tematu odnosząc swoje badania do konkretnej grupy bibliotek. Jednym z powodów jej pracy jest podana na s. 14 informacja o tym, że od 20 lat pracuje w tego typu bibliotece. Głównym osiągnięciem Doktorantki jest opracowanie, implementacja i weryfikacja modelu kultury korporacyjnej. Rezultaty przeprowadzonych badań poszerzają dotychczas stosowane sposoby efektywnego zarządzania bibliotekami akademickimi. Jest to istotny i ważny dla nauki wynik badań naukowych, gdyż otwiera nowe możliwości w zakresie doskonalenia procesów zarządzania tego typu bibliotekami. Uzyskane wyniki badań własnych upoważniają mnie do stwierdzenia, że rozprawa mgr E. Kołodziejczyk znacznie poszerza pole badawcze bibliotekoznawstwa wykorzystując dotychczasowe osiągnięcia zarządzania a także może stanowić zachętę dla innych badaczy do podejmowania prac z zakresu bibliotekoznawstwa wzbogaconych o osiągnięcia współczesnych teorii zarządzania.

Struktura rozprawy jest logiczna. Tekst jest dobrze uporządkowany. Jego układ nie budzi zastrzeżeń. Zdarzające się drobne usterki edytorskie, głównie o charakterze redakcyjnym, przeważnie tzw. literówki (m.in. na s. 53, 58, 60, 64, 89, 98, 105, 121, 124,, 147, 169, 255, 268, 272 i in.) czy niepotrzebne powtórzenia wcześniej zasygnalizowanych kwestii (np. na s. 37, 230, 233 i in.) nie zakłócają głównego toku narracji i nie obniżają wartości uzyskanych wyników. Przedstawione w pracy wyniki badań są przedstawione w czytelny sposób, są zrozumiałe i przekonujące. Tekstowi rozprawy towarzyszą dobrze opracowane ilustracje w postaci rysunków i tabel.

Tematyka rozprawy, zawarte w niej szczegółowe informacje oraz autorskie propozycje związane z realizacją postawionego w rozprawie celu mogą pomóc w badaniach i działaniach praktycznych w sferze zarządzania bibliotekami akademickimi a także przyczynić się do modyfikacji systemów zarządzania w kierunku zwiększenia ich skuteczności. Jednocześnie rozprawa stanowi wkład do bibliotekoznawstwa przyczyniając się do poszerzenia jego pola badawczego i nauki o informacji, włączając weń problematykę zarządzania zmianą. Uzyskane wyniki stanowią dobrą podstawę do kontynuowania prac praktycznych i badawczych w tym zakresie.

Z drobnych uwag krytycznych zwracam uwagę na brak w tekście głównym bezpośrednich odniesień do strony zawierającej wykaz szczegółowych hipotez badawczych, co nie ułatwia recepcji tekstu. Również wrzucenie 20 bibliotek do tzw. „jednego worka” splyca a nawet wręcz uniemożliwia – pomimo interesującego materiału badawczego - głębszą

analizę podjętych w pracy problemów występujących w tych bibliotekach, w zasadzie ograniczając ją do Biblioteki Politechniki Łódzkiej.

3. Wniosek końcowy

Rozprawa autorstwa mgr E. Kołodziejczyk stanowi oryginalną nową propozycję w zakresie sposobów zarządzania bibliotekami wyższych szkół technicznych w Polsce. Stwierdzam, że Autorka podjęła aktualny i istotny dla bibliotekoznawstwa temat badawczy, poprawnie sformułowała główny cel rozprawy. W jego realizacji posłużyła się trafnie dobranymi metodami, jak metoda analizy i krytyki piśmiennictwa, metoda porównawcza czy triangulacja metodologiczna. Autorka wykazała się dobrą znajomością literatury przedmiotu oraz orientacją w zakresie teoretycznych i praktycznych zagadnień dotyczących zarządzania bibliotekami. Uzyskane w trakcie badań i zaprezentowane w tekście rozprawy wyniki mają duży walor teoretyczny i praktyczny. W tym sensie stanowią przyczynek do poszerzenia pola badawczego bibliotekoznawstwa a także stanowią praktyczną wskazówkę jak można doskonalić skuteczność współczesnych systemów zarządzania bibliotekami akademickimi. Otrzymane rezultaty mogą stanowić też podstawę do prowadzenia dalszych badań w tym zakresie.

Bogactwo materiału empirycznego oraz jego skrupulatna analiza a także sposób wykorzystania do weryfikacji postawionej w rozprawie hipotezy badawczej upoważniają mnie do stwierdzenia, że oceniana rozprawa spełnia wymagania dotyczące formy i treści rozpraw doktorskich, zawarte w obowiązujących przepisach z tego zakresu. Wniosuję więc o dopuszczenie mgr Edyty Kołodziejczyk do dalszych etapów przewodu doktorskiego i publicznej obrony.

Jednocześnie rekomenduję pracę do druku ze względu na ważny i bardzo dobrze zaprezentowany nowatorski w polskim bibliotekoznawstwie temat wykorzystujący teoretyczne bogactwo i potencjał współczesnych teorii zarządzania. Publikacja rozprawy byłaby bardzo cennym materiałem zarówno dla bibliotekarzy, pracowników nauki i studentów kierunków informacyjnych a także specjalistów z zakresu zarządzania, w szczególności dyrektorów bibliotek akademickich pełniąc funkcję swoistego rodzaju podręcznika zarządzania biblioteką i nie tylko. Byłaby to również forma wyróżnienia tej rozprawy ze względu na jej innowacyjność, walory metodologiczne, teoretyczne oraz praktyczne.

Kraków, 28 listopada 2020 r.

Mieszko Babil
.....

